

Приемственост между общообразователна и спортна подготовка: Перспективи за синхрон между учител и треньор в полза на ученика

Красимира Тоткова Якимова

Спортно училище „Юрий Гагарин“, гр. Бургас

SEDU 2026

Теоретични основи

Двойна кариера

Предизвикателството да съчетаеш елитния спорт с училищното образование

Европейски политики

EU Guidelines on Dual Careers, 2012

Български контекст

Два модела спортни училища – държавни (ММС) и общински (МОН)

Натоварване

Спортната подготовка изисква над **24 учебни часа седмично**

Необходими са гъвкави решения за балансиране на двете кариери.

Научни основи и проучвания

Какво казва науката?

Проф. Даниела Дашева, ДН (НСА)

Ефективност на системата от спортни училища. Необходимост от ясни връзки между ММС, МОН, федерациите и НСА.

Доц. Иван Сандански, д-р (НСА)

Двойната кариера = успешен старт + развитие + финал на спортната кариера + образование. Предизвикателства: ранна специализация, учебен баланс, адаптация след кариера.

ФОРМИРАНЕ НА ГРУПИ

РАЗЛИКИ

Хомогенност (Учител) срещу Хетерогенност (Треньор)

Учител по общообразователен предмет

Хомогенна група: една и съща възраст

Сходно когнитивно развитие

Обща учебна програма

Предвидима среда

Треньор по спортна подготовка

Хетерогенна група: различни възрасти (5., 7. и 9. клас)

Различно физическо и емоционално развитие

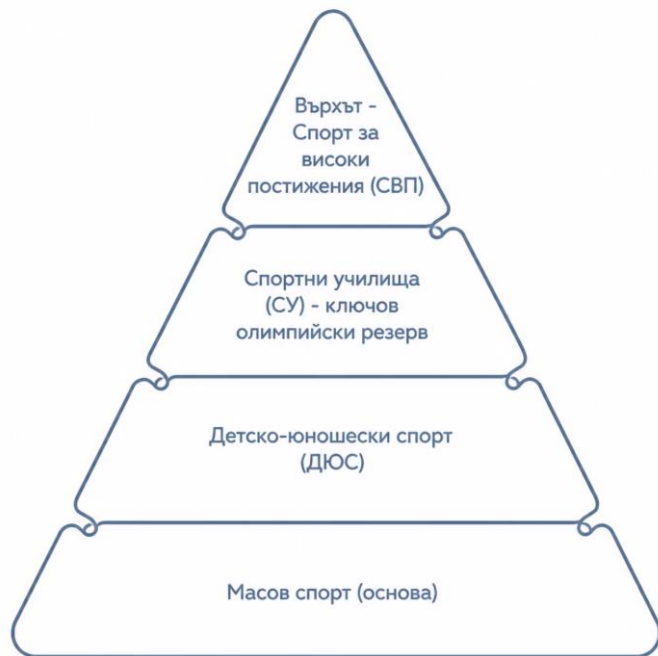
Индивидуални задачи, натоварване и режими

Сложна педагогическа задача

 Треньорът изисква задълбочени познания по спортна педагогика и психология.

Пирамида на спортната дейност

Мястото на спортното училище в системата

Спортните училища — върхът на ДЮС

СУ са **ключов олимпийски резерв** за системата на Спорта за високи постижения (СВП).

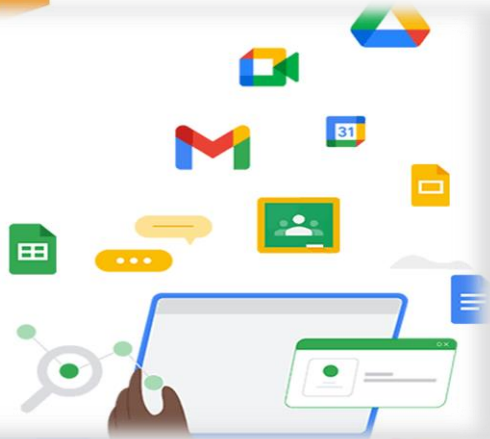
Взаимодействие с клубове и федерации за:

- Откриване на таланти
- Подбор и подготовка
- Интеграция в националната система

ИНОВАТИВНО УЧИЛИЩЕ

Google Workspace

ОБЩУВАНЕ И
ОРГАНИЗАЦИЯ

Случаи от практиката

Казус 1: „Облакът“ като добра практика

Внедряване на електронна среда за достъп до учебни материали от всякъде, споделяне на файлове и календари, организиране на групи и комуникация.

Казус 2: Нов треньор – неопитен в документацията

Проблем: Нов треньор с отлични спортни постижения, но без познания по ЗПУО, ДОС и училищна документация. Решение: Наставник – друг учител по спортна подготовка и вътрешноучилищна квалификация за запознаване с изискванията.

❓ „Кратък курс достатъчен ли е?“

Как да постигнем синхрон?

Предложения за институционални промени

1

Задължителна педагогическа квалификация за треньорите

Съвместна програма на ММС и МОН – 40–60 часа.
Модули: Законодателство, ДОС, документация, оценяване, комуникация.

2

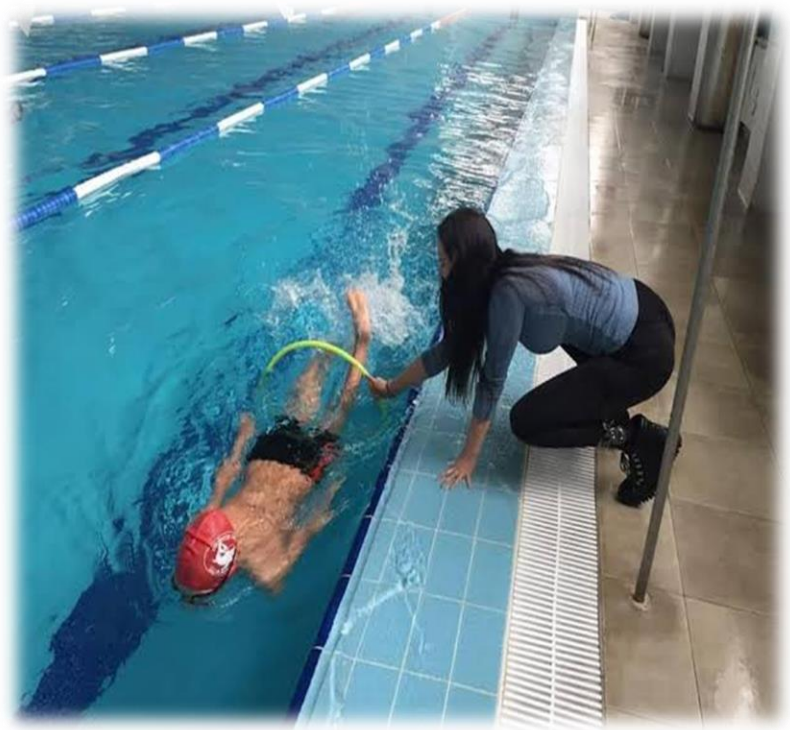
Механизъм за синхронизация на графиците

Годишен синхронизиран график със спортния календар (федерации, ММС). В периода на състезания и лагери не се планират контролни. Наваксване на материала чрез консултации или индивидуални планове.

Как да постигнем синхрон?

Предложения за съвместна работа

Съвместни квалификационни програми

Учителят – за спортните изисквания,
треньорът – за училищните правила.
Обучения за представяне на добри
практики, решаване на казуси,
разработване на съвместни протоколи.

Само наставник не е достатъчен. Нужни са системни и целенасочени обучения. Единствено синхронът между МОН и ММС може да разреши неразбирателствата.

Иновативни решения за бъдещето

Надграждане на дигиталната среда

Интегрирана платформа

Треньорите въвеждат график предварително. Системата автоматично маркира периоди и предупреждава при конфликти.

Дигитален „портфейл“

Цялостна картина за развитието на ученика. Данни от електронен дневник + спортни постижения.

Изкуствен интелект (AI)

Интелигентен план за наваксване на материала, прогнозиране на риск от изоставане, адаптивно тестване за дистанционно попълване.

Тристранна менторска програма

Учител – треньор – ученик.

STEAM+SPORT

Съвместни проекти по Биомеханика, Спортна статистика, Спортна психология.

Заклучение

Бъдещето на спортното образование в България

Ефективен инструмент

Българските спортни училища са доказан механизъм за дуална кариера

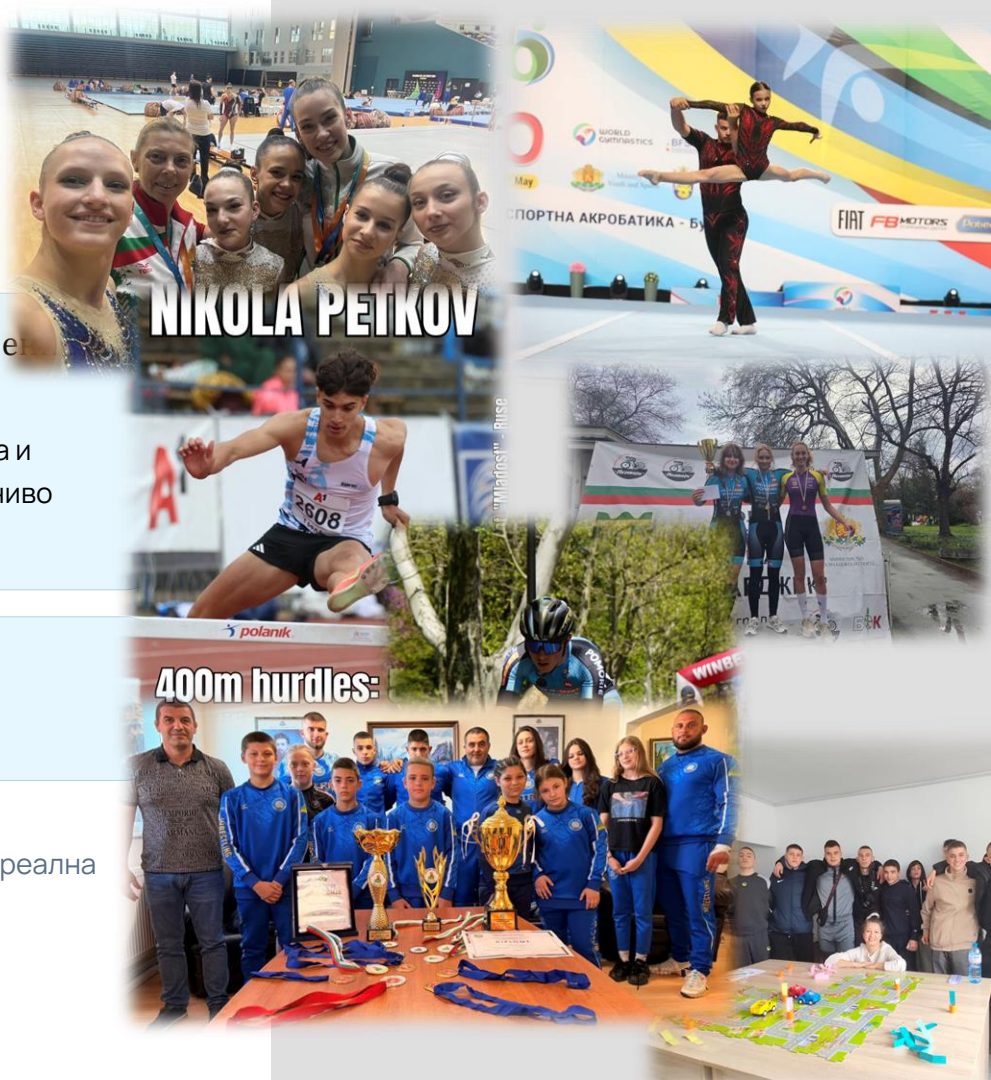
Нормативни промени

Нужни са промени в нормативната уредба и системна работа на ниво училище

Култура на сътрудничество

Между учители и треньори – на първо място стои ученикът

„Да превърнем дуалната кариера от предизвикателство в реална възможност за всяко талантливо дете.“

"Благодаря!"